

**Sermones Fratris Gabrielis Barelete ordinis predicatorum
tam quadragesimales: q[uam] de sanctis**

Barletta, Gabriel

Parisius, 1507, XXV. Jan.

De festo. s. Tho. martyris: de necessitate boni operis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69837](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-69837)

In festo

tractare & morte patris: ut ipsi regnū cop. q. Animalis homo non p̄cipit ea patris obtinerent. Quod pater audi- q̄ sunt sp̄us dei. Et ps. hō cū in hono- ens a se expulit. Illi autem Cesarem re ect. r̄c. Et D̄ates li. i. Causa. xxvi. adeunt: & de patris iniuria sunt 2que Considerate vestrāz originem. Crea- sti. Interim autē magi hierusalem ve- ti non fuitis v̄ brutaliter viueretus; niunt: cōquier ētes de nouo rege nato h̄ ad insequendū frumentū & intelligen- Herodes autē nimis turbatus: timēs tia. Et in. ix. paradisi hen aie dece- ne a regno auferretur. magos rogat pte & creature impingitae q̄ a tanto ut eo suento sibi renūciant: simulās bono deflectitis corda diligendo ad se velle adorare quem occidere vole- vanitates sensuivm. Et Secundo inq̄ bat. Unde magi iuerūt p̄ alia v̄a. Pu- tū sequebatur lumen rationis. Ex hoc tans autē eos deceptos a stellā inq̄stī attribuebāt ei politicam. In. i. Pol. onez pueri iesu penitus renocant. homo est animal politicum & ciuile. Ciratus autē a sanatu & a Cesare au- Avuleus li. de deo Socratis. Prestā gusto super respōsa filiorū sententiāz habuit p̄ se. scz. vt filij p̄f̄i obedirent. tissimum animal in terris: est homo. Reuersus cum victoria et audacior factus. dū audiret de puerō q̄ a pa- quia ratione est vigens in. vii. Pol. storibus & a magis esset adorat⁹ & q̄ Inter oītia aīalia solus hō rationem natus esset: occidit om̄es pueros qui habet in. ii. Pol. In tantu inquit est erant in Bethleem: abumati. & infra id est ab infantibus duoz annoz vslq; ad pueros vnius noctis. Sed deus n̄ est passus tantaz herodis negligiam: se ip̄z occidit. Et ita ea morte mortuus est: qua alios afficit. Sancti hō Inno- in seipso per subiectionem passionuz. centes sunt in celo & in terra glificati Et Tercio inq̄stū erat deditus vite contemplatiue et virtutibus. Ex hoc dicebant ip̄m diuinuz & sanctū in. vii Ethī. homines dicuntur dij prepter virtutis excellētā. Apuleius d̄ deo Socratis. Nichil est deo similius q̄ vir animo pfecte bonus inducendo p̄ om̄nes res que a nobis possit sola h̄tus intelligitur illa esse que nos con- stituit in statu digno oīti laude & ho- no. Unde Plantus in amphitrio- ne. Virtus in se habet oīa. Ille. Qua- lis fuit vñq̄ ille: in quo diuina h̄tus habitasser: qui aduersas influentias celi: calamitates terre cuz animo for- matus et celestis deus honorauit suis clusione antiqui ph̄i. lege naturali p̄ bene meritis gloriosum Themaz. &c illustrati: in tres differentias vitam hō super quo posuit coronam aureā. Pos- minis declararunt. Una dicerca volup- susisti domine super caput ei⁹ corona- tuosa & carnalis. Una politica & ciui- martyrū: doctoratus: virginitatis: in llo. Una dicta deuota & templatiua. quibus verbis quia sanct⁹ Thomas, Causa h̄az positionū ponitur a ph̄i. de quo hodie ecclēsia festū celebrat in. i. pol. Q̄r ph̄i. hōiem considerauerit fuit sollicitus in opere bono propter in tribus modis. Et Primo inquātū q̄ deus euz sublimauit in celo. De ip̄ discedebat a lege naturali et lumine so bono opere loquamur ad nost̄ h̄ do- rationis insequendo appetitū sensiti- cūmetuz. De quo tria videbimus. uiuz Isto mō attribuebāt ei vīta carna- lē. De hoc ut romanus Paulus. i. H̄cōm d̄ declarationis.

TIn festo sancti Thome cantu.
De necessitate boni operis.

P Osuisti dñe

Psuper caput ei⁹ coronaz de lapide p̄ciolo. In ps. ti non tolerarit. Et imperio ille sup̄ Tu⁹ alto conceptu & artificioza cō- mus et celestis deus honorauit suis elusione antiqui ph̄i. lege naturali p̄ bene meritis gloriosum Themaz. &c lustrati: in tres differentias vitam hō super quo posuit coronam aureā. Pos- minis declararunt. Una dicerca volup- susisti domine super caput ei⁹ corona- tuosa & carnalis. Una politica & ciui- martyrū: doctoratus: virginitatis: in llo. Una dicta deuota & templatiua. quibus verbis quia sanct⁹ Thomas, Causa h̄az positionū ponitur a ph̄i. de quo hodie ecclēsia festū celebrat in. i. pol. Q̄r ph̄i. hōiem considerauerit fuit sollicitus in opere bono propter in tribus modis. Et Primo inquātū q̄ deus euz sublimauit in celo. De ip̄ discedebat a lege naturali et lumine so bono opere loquamur ad nost̄ h̄ do- rationis insequendo appetitū sensiti- cūmetuz. De quo tria videbimus. uiuz Isto mō attribuebāt ei vīta carna- lē. De hoc ut romanus Paulus. i. H̄cōm d̄ declarationis.

Hecclome marty. Fo. Ixii.

Tertius de responsione.

Quatenus ad primus querit. Utrum homo viator possit coronari sine merito bonorum operum. Duplex fuit opinio. Una dicit quod sic. Alia quod non. Primi arguit tali medio. Deus est immutabilis. Mala. iij. Ego deus et non mutor. Et Num. xxiiij. Non est deus qua si homo ut mentiatur: neque ut filius hominis: ut mutet. Et Jaco. i. Apud quem non est transmutatio. Et Augustinus in libro de natura boni. Solus deus immutabilis est. Et Bona. in. i. disti. viij. Divina essentia est immutabilis. Et Boetius Stabilisq[ue] manens das evocra moueri. In. xi. Metaphysico r[ati]o[n]e. Deus est mouens omnia immutabili. Ad propositum. Aut deus vult oculos saluos fieri. Aut damnari. Non vult damnari. Teste Augustino libro. lxxix questione. De auctore: non sit homo anterior: ergo vult omnes saluare per apostoli verbum. Quia omnes reguntur. Sit ergo immutabilis: erit oculo quod ab eterno ordinavit. Et sic non sunt necessaria bona opera. ad mutandum quod ab eterno decrevit ei sit immutabilis. Alia opinio dicit quod sic. Thomas prima parte questione. xxiiij. ar. viij. Predestinationis conendum est ad bene operandum et orandum: quia per hunc predestinationis effectus impletur. et i. Pe. ii. Satagite ut per bona opera certas vestram vocationem faciatis igitur et c. Ad maiorem intelligentiam conclusionis. Respondeo secundum omnes theologos. Quod ad salutem sequendam necessaria sunt bona opera. Quid probatur quadruplici modo.

Primo ratione.

Secundo auctoritate.

Tertio distinctione.

Quarto exemplo.

Primo reg. Conclusio est. iij. phil. Quid nihil potest edere in finem: nisi per debita media. Exemplum de medicina. De cultura vinee. De scolari. De muliere que filat reg. Ad propositum. Si quis noster deus. Teste Aug. fecit deus.

rationalem creaturam regit. Ad quem non possumus pertenire nisi per media. In. xi. Ethic. Non peruenitur ad finem nisi reg. quia finis licet sit ultimus in executione: tamen est primus in intentione. Ad quem finem ordinatur per media. Sed que sunt ista media. Declarat christus. Mathei. xix. Quid faciendo vitam eternam regit. Si vis inquit ad vitam ingreditur: serua mandata. Que in veteri lege secundum Albertum super Lu. erant. ccccclxij. In legge autem noua. x. que reducuntur ad duo principia. Ad amorem dei: quod dividitur in tribus. Ad amorem primi: quod dividitur in. viij. Serua inquit media. Ama deum: neminem blasphememus. Ama proximum: ne diffamemus per tabernacula: quod soli homini suerit laborare et operari bona: non alteri. quod hoc medio scripsit in lib. vite. Unus physis. sive celum. Hoc que nata sunt habere bonus p[ro]fessor[em] aliqd h[ab]et ipsum sine motu: aliqd vnit co motu: aliqd plurib[us] motib[us]. Quod Thos. declarat. i. iiij. q. v. ar. viij. Quid prima persona cui competit summus bonus sine motu alius eius operationis: est deus. Ex eo quia naturaliter est summus bonus essentialiter. Igitur illi et non alteri conuenit sine motu alicuius operationis reg. iij. par. q. ix. ar. iij. Xps iesus incepit ab instanti sue conceptionis fuit beatus quia anima erat unita divinitati. Qui non meruit: nec beatitudine est a se proprie: nec scientia: nec divinitas. Et ratio est quod meritus est ab hominibus habetur. Qui si xps ista meruisset: aliquis his carius set quod non est dicendum secundum fidem nostram. Unde xpo homini sine motu operationis conuenit ei summus bonus. Secunda persona est angelus cui unico motu conuenit summus bonus postquam fuit creatus. Et ratio est: quod taliter naturam dedidit ei deus ut suas operationes acquirat unico motu lib[er]tatis. sine discursu et motu temporis: sed in instanti. Qui creatus subito et in instanti unicorum motu lib[er]tatis. consecutus est suam beatitudinem.

Tertia persona est vero: cuius sit inferio-

In festo

ris nature q̄ angel⁹: op⁹ est vt pluri
bus motib⁹ opationū lachrymaz⁹: ie.
iūnior: elemosinaz⁹: vt ipam btitudi
nē acqrat. Et rō: qz cū btitudo nra in
cōpabilr ercedat facultatē ois natu
re create: iō nulla pura creatura pōt
ea qsequi sine merito pcedentis opis
que dñis sint finita ⁊ muni valoris
ex eo qz a creatura pcedunt q est fini
te virtutis. Tamē vt dicit Tho. i ml
tis locis: merito passiois xp̄i oga nra
infinitant ⁊ sicut infiniti meriti: iō sunt
nobis necessaria. Uoca inquit xp̄us.
Math. xxij. oparios ⁊ c. Qd patuit in
veteri testamēto de Abraā H̄en. xvij.
cui de⁹ di. Non vocabis vltra vxore
tuā Sarrai: s̄z Sarra: qz ex illa dabo
tibi filiū. Qd audiens senex in corde
suo risit di. Putasne centenario nasce
tur puer: ⁊ nonagenaria pariet. H̄z
Plini. li. viij. de naturali hystoria: qd
vt in plib⁹ post annū. l. cessat secundi
tas muliez. Vir aut. lxx. anno ḡnat:
sed Wasinissa rex numidar̄ post. lxxx
vi. filiū genuit. Et Cato c̄sorinus ex
filia salemis cliētis sui genuit. cū iā
erāisset. lxxx. annos. Preterea Sene.
xvj. Apparuit angel⁹ Sarre. dices.
Dabo tibi filiū. Rñdit. Postqz senui
et dñs meus vetulus est: voluptati
opam dabo. Et. xxi. ca. concepto filio
di. Risum fecit mihi dñs: ⁊ quicunqz
audierit coridebit mihi. Ad ppoli
tū. Si de⁹ ab eterno ppositū dare fili
uz abrahe: cur dedit ei Sarra sterile
Rñdeo: qz sic erat ordiatū qz mediati
bus p̄cibus ipetraret: sicut ⁊ filio tuo
decreuit dare sciaz si non fugerit ire
ad scholā: ⁊ tibi dare sanitatē: s̄z p̄ de
bita media. Ad pposituz. Ab eterno
disposuit dare padisū dño t̄pali: iusti
cia mediāte diuiti elemosyna. paupi
pacītia. Fribus. l. Dñici: nō comedē
do carnes: ieiunare p. viij. m̄ses. Dor
mire cū investibus. Sic dico de alijs.
Ad ppositū. Pulsat c̄pana dic o pa
terfamilias filijs tuis. Eamus ad f
mones: qz hoc deus a nob̄ acqrit. Je
iūnem⁹ qz hoc medio sum⁹ scripti. Jo

Wat. vi. Reddet vnicuiqz fm opera
sua. Apo. xl. Ecce venio cito ⁊ merces
mea mecu ē: reddere vnicuiqz fm opa
sua. Uoca oparios ⁊ c. In qbus verbis
due cōclusiones extrahunt. ¶ Prima
qz hō faciat malum de necessitate et
peccet venialr. ¶ Secunda qz faciat bonū
Ad ppositū: qz tuor̄ sunt qui peccare
non pnt. Deus: angelus: bestia: res in
ciata. Inter que hō est medius. Non
est deus: non angelus: nō bestia: non
lapis. Clama. Est hō d̄ carne fragile
Jō. Math. xxvi. Caro aut̄ infirma: p
pter quā infirmitatē habet theologi
in. iij. di. xvij. Qd hō non pōt dñi esse
sine veniali xp̄o ⁊ matre ei⁹ exceptis
De hoc canonista. xij. q. q. c. ois etas.
i. xx. q. iiij. c. pclm̄is. Et in autētico
de monachis. q. triēnij. H̄uana natu
ra labit ad d̄icta. ⁊ q. si q̄ ergo. col.
i. Et scriptura. H̄en. vi. S̄esus ⁊ cogi
tatio cordis h̄uani. pni sunt ad mali
i. c. Et. i. Jo. iij. Si dixerimus qz p̄ctū
nō h̄emus ⁊ c. Ecclz. vij. Nō est hō qz
nō peccet. Et Lactā. iiij. Natura hoz
miū p̄ctū est ad vitia. Idē i. li. de
ira dei. ca. xx. At em̄ si de⁹ statiz pec
cantē puniret: nemo superesset. Null
ius est em̄ qui nihil peccet. Et multa
sunt qz ad peccāduz irritant. Etas: vi
nolentia: egestas: occasio: premium.
Adeo subiecta est peccato fragilitas
carnis qna iduti sum⁹ vt nisi huic ne
cessitatē deus parceret: nimis fortas
se pauci viuerēt. Ad p̄acticā. Talis
tenet cōcubinā noli scādalizari: quia
Caro ⁊ c. Aliuqz blasphemat. Quare.
Qz caro infirma. de pe. di. i. c. Petrus
fleuit ⁊ doluit qz errauit vt hō Sloca
sup hoc. Errauit: qz hō facile corruit
Si fuisset de⁹: aut̄ angelus aut̄ bestia
nō peccasset. Jō ppter hāc infirmita
tem xp̄s dimisit adulteraz iūpunitā
ei cōpatiens. Jo. viij. Uader amplius
i. c. Et Ambro. flebat peccata penitē
tium tanqz sua eis compatiens. In
terpone ereinplum beati Constantij
de fratre fugitivo in ciuitate aſculas.

Thome martyris Fo. lxiiij.

na. Cū frater qdam fugisset a cōueniū
 sine licētia prioris et redire vellet p-
 or nolebat eum recipere absqz grandi
 penitētia. At vir sc̄us. b. Constanti-
 us increpauit priorē cōpatiens fratri
 Si inq̄t sc̄us dei tot labores sustinu-
 illes ut xp̄us passus est pro p̄ctōre re-
 dimendo: non tam austerus essem. Et
 exēplū Jo. enāge. De capitaneo latro-
 num ad quem clamabat. Reddā ratio-
 onem pro te. Ad hoc p̄positum adduc
 fabulā Esopi de rustico qui serpente
 in simi posuit: quo calefactio ipsuz mo-
 mordit. Cum argueretur a rustico de
 ingratiudine. R̄spondit serpens.
 ffacio debitū meū: qz hoc mihi propri-
 um est. Caro autem infirma. Propri-
 um est ei si errat et mala facit. Patet
 p̄ma conclusio. ¶ Sc̄da conclusio. O-
 poteret de necessitate q̄ homo faciat
 bonuz: quod p̄obatur per ph̄m. iij. de a-
 nima. Qz vnaqueqz potentia facilior
 est ad actum suum q̄ ad alienum.
 Exēpli gratia. Oculus videt facilius
 q̄ audiat et auris audit q̄ videat: qz
 sui officiū est. Ad propositum. Poten-
 tia intellectua homis ad virtutes in-
 clinatur: vt capax ratiōis. Facis mas-
 lum tenes concubinā exigis v̄suras.
 Facis vtra naturā huius potētie que
 inclinatur ad bonum ex natura sui: vt
 pote capax rationis. Exemplum. Xe-
 nochratis ph̄i. Qui cum vocaretur ad
 dormiendum cum feinina respondit.
 Erubescet celum intrare in censū. Ad
 q̄ etiam boui inclinat dñs Sindere-
 lis que duo facit in homine. De qua
 Tho. iij. di. xxix. Sindereis est qd
 daz lumen rationis. eius officium est
 retrahere hoīem a malo: et incitare
 ad bonum. Clamat viatori. Dimitte
 p̄ctā. Cito cōfiteret: qz cras morseris
 In. vi. Conf. Aug. Deputentur tem-
 pora. distribuant hore pro salute aie.
 Clamat o dominate: o ribalde qui pro
 p̄ctis hic dānaris in perpetuum. Et
 sic patet conclusio nostra: ratione.
 ¶ Sc̄do probatur auctoritate. P̄so.
 diuinali. In ps. xiij. Dñe quis habet

tabit. tc. Quar?: luxuriosus: gulosus:
 piger: Non. Sed qui ingreditur sine
 macula tc. In ps. xvij. Retribuet mi-
 hi dñs fm iusticiā meam. M. xvi.
 Reddet vnicuiqz iuxta opera eius.
 Roma. iiij. Red. vni fm opera eius.
 Apoca. vlti. Ecce venio cito et mers-
 ces mea mech est: reddere vnicuiqz
 fm opera sua. et Amb. in li. de Abel.
 et Caym. Nō dormierib?: sed vigilan-
 tibus pollicent premia. Sre. in dial.
 Sine labore certaminis; non est pal-
 ma victorie. Et. ff. de iure iurando. l.
 cum qui. Et in autenti. Constitutio
 de dignitatib?: col. vi. honorez habe-
 re nō possimus sine labore Quidam
 poeta. ffelices puto qui celum corde-
 tuent. Visibilis de⁹ his p secula cun-
 cra manebit. et hiero. ac Paulinum.
 Nihil sine magno labore natura de-
 dit mortalibus. Et dantis. x. pacif.
 Regnū celorū violentiam patitur ob
 amoris feruorem et spem diuinam
 qui diuinam superat voluntatem. ff.
 ex quibus causis maiores. l. Non em.
 Negligentibus non subuentur
 Faceius. c. ii. Absqz labore grāti vix
 munera magna dabuntur. Status et
 est plenus vtilitate labor et Aristo. x.
 Ethic. c. x. Sine opatione non fit dele-
 ctatio. ¶ Tertio probat distinctione.
 Querit dubisi a theologis. Utz deus
 sua potētia possit dare paradisum ho-
 mini p̄ctōri absqz meritis. Circa hūc
 modum triplex op̄i. Una Scotti. alia
 Ric. alia Cho. Opino Scotti fuit in
 iij. di. xlitiij: cū quo est paul⁹ carmelita.
 Qd cū in deo sit duplex potentia.
 vna ordinaria: alia absoluta. Quo ad
 ordinariā: nō potest: ex eo qz iā ordi-
 nat quis debeat esse beat?: vnde opus
 est bono opatione. Sed quo ad poten-
 tiā absolutā: p̄t. Sc̄da est Ricar.
 iij. iij. di. xv. ar. i. q. viij. in corpe. Ubi
 q̄rit. Utz deus possit hominem saluare
 absqz satisfactione di. Qd aut loqui-
 mur de lege cōi: aut de priuilegio spe-
 ciali. Primo: cōi: nūqz dimitteur pec-
 catū sine satisfactione: aut de peinile

In festo

glo speciali. Et hoc modo p̄ctū mortale dimititur absq; satisfactione & gracie infusione. Tertia op̄. fuit Th. in. iij. contra gen. c. xxvij. Et Jo. de blis in quolibetis. Quod de p̄tate absoluta non potest: q̄r contradic̄tio seq̄ retur. s. q̄ peccator simul est p̄cōr et beatus. Sc̄do de ordinaria non potest: quia iam ordinavit hominem ad paradisum mediantibus medijs. Un̄ Ambro. super illud. i. Timothei. ij. Vult ōc̄ homines r. c. Voluntate conditionata non absolute. Si domino obediant in preceptis suis: ergo opus est ope: atiōe bona. ¶ Quarto probatur exēplo. De monacho qui deseruit periti relicto claustrō ut melius gule et ventri vacaret accipiens habitum sanctitatis sub pelle lupina. hiere. cōtra pelagium. Et si s̄l̄s vitijs care possumus: maculam autem hypocriseos aut paucor̄ aut nullorum est. Exemplum. b. Dhici. Qui quesuit a demonio qđ erat cōiter peccatum regnosorum. R̄ndit hypocrisis: quia sancti videri volunt. Ad propositum Rustici antem audita fama eius: visitabant eum pluribus mūerib⁹. ¶ Nota. q̄ quatuor sunt generationes personarum que gaudent in hoc mundo. Primi sunt mansueti. De qbus. Mat. v. Beati mites r. c. Sc̄di adulatores. Tertiū fatui. Quarti gabarei q̄ in mundū deludunt: cum velit deludi: alter sibi homo non est amicus. Ad propositum. Cum in croceis maneret monachus audiuit primam vocem. Que porce bene pasce. In mane sequenti surrexit et loca deserta girabat. Audiebat sc̄bam vocem. Que pecus errans. Qđ audiēs reuersus est ad claustrum: penitentiam religionis amplectens. Audiebat tertiam vocem di. Que fili: implens dei voluntatem. De qua Johannis. viij. Non ois qui dicit mihi dñe r. c. q̄r sc̄z bona opera & diuina precepta seruabat. Ideo dicit Tho. in q̄. de veritate. q. xxij. ar. viij. Qđ p̄destinatio nra non est absolute sed 2ditionata: medianitibus medijs. Qđ p̄t̄ in parabola xp̄i. Mathe. xx. quam volo sub breuitate discurrere. De p̄fesa. qui exīt p̄ma mane aduce re operarios in vineaz suā. In qua alios misit summo mane. sc̄z hora prima. Alios hora. iij. Alios hora. vi. Alios hora. ix. Alios hora. xi. fui doc. pater fami. est deus: qui habet tria galatia in quibus habet tres fami. Primum est celuz: ubi est familia filiorum. ps. Filii tui sicut nouelle r. c. Secundū est mūdus: ubi est familia militantum. Job. vij. Militia est vita hominis sive terrā. Tertium est infern⁹. ubi est familia incarcerator̄. Isa. xxij. Congregabuntur in congregatiōē vni⁹ sc̄is in lacum: et claudentur ibi in carcere. habet vineaz. i. p̄ntē ecclia. De q̄. Isa. vi. Uinea dñi Iabaoth dominus israel est. misit operarios i quinq̄ hours. Que sunt. v. etates mundi. ¶ Prima fuit ab adam usq; noe. In hac misit operarios. sc̄l̄z abel. Caym. Tubal. Jubal. ¶ Secunda a noe usq; ad abraham. In hac misit p̄farchas sc̄z reges Salem. Melchisedech. Jacob. Isaac. ¶ Tertia ab abrahā usq; ad moysen. In hac misit prophetas. ¶ Quarta a moysē. usq; ad aduentum domini prophetas eos iterum multiplicando. ¶ Quinta ab aduentu domini usq; ad finez mūdi. In hac misit ap̄los. doctores. fundatores ordinum. Enumera si libet. Moral. p. v. etates signantur v. etates hominis: in quibus deus hominem vocat ad vineam paradisi. ¶ Prima hora. Et pueritia. De qua Mat. xix. Sinite parvulos venire ad me. Quos vocat ut incipiāt bene vivere. Tertia hora ē adolescentia. In hac vocat adolescentes ad normam honestatis. De quibus hier. iij. Bonum est viro: si r. c. Sexta hora est iuueniū quos vocat ad perfectionē virtutum. De qbus Eccl. xij. Mem̄to cretors tuū in die iuuenturis tue. In hora ix. vocat senes. O semculi cito cito se pulso trema. Vulgaris. Jam. ses.

Sancti thome marty. Fo. lxiiij

nescis et barba canescit, nec contereris. O anima damnata ne vñctar des ad ultimum hyatum, nam multos decepit; bene faciebas. In hac hora. xi. vocat decrepitos octogenarios et sexagenarios. Exemplum. Quidas nomine Giraldus milcs: cum esset octogenarius et dux latronum in siluis existens: cum vidisset capillum canis cadentem de capite suo: dixit. Hec me quia senex factus sum in latrocino. Unus conuersus est. Unus pater secundum.

Tertius et c. Redit ad argumentum: in quo arguit: qd deo est immutabilis. Et si dispot dare alicui bonus dabit sine opere. Dicit qd deo sine sui mutatione mutat suam suam: sicut qd opera nostra requirunt. Qd probat. Auctoritate. Exemplo. Primo et c. Hiere. p. viij. vbi deo sic loquitur. Si priam egerit gens illa a malo suo qd locutus sum aduersus eam agam et ego priam super malo qd cogitauit: ut facerez ei. Et iterum Eze. xxxiiij. deo dixit. Si dixeris ipso morte morietis: et egerit priam a peccato suo vita viuet et non morietur. Et hoc est qd dicit. xij. q. iiiij. vniuersaliter. Ideo dominus frater queritur mutat suam et in. c. In commutabilis idem habetur. Et de pent. dis. i. c. Nouit deus mutare suam: si tu non ueris emendare delictum. Exemplo. Ezechiel regis israel: cui deo dixit. Dispone domini tue: quia cras morieris et c. Voluit se Eze. ad parietem et flevit: et precatus est deum et c. Tu deus. Exaudi orationem tuam. Ecce addam. xv. an. et c. Ex quibus habetur. qd sum nos mentem nostram et voluntaria et in bonum summe in malis dirigimus. ita et ipse sententiam suam: aut reuocat: aut immutat: aut ex equis sine immutatione sum. Nam ut dicit Christ. viij. Phys. et xi. Meta. Deus est mouens omnia: immobilis. Nam non mutat loco: quia ubique est. Non tempore: quia eternitas simul est. Non forma: quia pure factus est. Unde mutationem secundum formam tollit simplicitas sum tempus tollit eternitas. sum locum tollit immensitas. Et ideo in deo est

suma stabilitas et inde causalitas omnis motus. Sine sui ergo mutatione perdit in tempore mundus. Sine sui mutatione carnem assumpsit. Sine sui mutatione perpetuas et orationibus sua dona largitur. Et quod se queritur et benefacit dat regnum celorum.

Historia scri Thome mar.

Thomas cantuariensis dum in curia regis anglie moraretur et illi summe esset gratus. Videns multa fieri in curia illa: reliquit curiam regis. Quia mala societas est causa multorum malorum. Unde. xxvij. q. i. Sepe malorum consortia: etiam bonos corrumpunt. Et prouerbiorum. xij. Quicum sapientibus gradit, sapiens erit. Unus stultus similis efficietur. Unde adhesit archiepiscopio civitatis a quo licet mutatus factus est archichyaconus eius. Et post eius mortem: quia erat in opinione maxima populari: factus est civitatis episcopus. Cum electione sibi praetata cum instrumento publico: renunciavit. Quia ut dicitur. xl. vi. c. Multi. Quicunque desiderauerit primatum in terra inueniet confusione in celo. Nec iter seruos christi computabitur: qui de primatu tractauerit. Ille. Unde recursus habuerunt ad papam Alexandrum. Qui ipsum coegerit per sententiam excommunicationis. Qui flens acceptauit post aliquantulum vero temporis videns tantum onus: venit ad papam: et cum supplicans ei ut ab hoc onere liberaret. Qui dedit ei habitum monachalem. Et cum nullus inueniret sufficiens pro episcopatu ciuitatis iterum coactus est per papam reassumere. Qui hoc assumpto officio in alterum virum mutauit: et caro eius ieiuniis maturatur. Tredecim pauperum pedes quotidie lauabat curuatis genibus et ipsis refectis cuique quattuor argenteos dabant. Et quia ecclesia illa et archiepiscopatus ille erat magni valoris: quemadmodum alias habuit pastores ad sui complacentiam dominus et rex anglie ut suo modo bona ecclesie dispensaret creditur: et

In festo

Thomā hoc facturum. Sanctus thomas oīno renuit. Unde rex turbatus cōtra virū dei. cōmóvit omnes príci-
pes suos & magnates. Qd videns dei
sernus a patria sua recessit et Seno
nas perrexit: vbi tunc erat Alexander
papa cū tota curia: a quo receptus est
honorifice. Rex autē anglie oīa que
erant ecclesie cōfiscavit: et totā pge-
niem episcopimale tractauit: nō par-
cens etati vel sexui. Cū in his asti an-
gustis esset in nocte reuelat ei qd ad
sponsam suaz ecclesiā esset rediteur
et ad christum cū palma martyriū mi-
graturus. Septimo die sui exiliū redi-
re cōceditur & ab oīibus suscipitur ho-
norifice. Per dies aliquot ante eius
mortē quidam iuuēs de ciuitate mo-
riens per sanctū dei fuit resuscitatus.
Qui retulit qd ad sup̄iētū ordinem
sanctorū fuit duc⁹. et inter apostolos
sedem vnaꝝ vacuā vidisse. Dux anxi
quereret cuius esset illa sedes. Ange-
lus r̄ndit qd seruabatur magno plato
anglorū. Cū ergo nō posset a rege sie-
cti minis vel scibis. Ecce milites re-
gis armati ad archiepm. vociferando
veniunt. Quib⁹ ille occurrēs di. Quid
vultis. Venimus inquiunt vt occida-
ris. R̄ndit. Ego pro deo meo mori pa-
ratus sum pro defensione ecclesie & li-
beritate ei⁹. Unde ex parte dei oīpotē-
tis p̄cipiorib⁹: ne meorsū quemq; oc-
cidatis vel noceatis. Deo et marie et
beato Dyonisio & sanctis patronis hu-
nis ecclesie cām cōmēdo. Quibus di-
ctis. Caput sancti percutiūt & corona
capitis amputarunt. Dū autem sacer-
dotes Requiem canerent et officium
p̄agerent: angeli cāntū illorū interru-
punt. & letabitur iustus in domino cā-
tare ceperunt: tunc canonici deposi-
tis vestimentis funeralib⁹ altare:
assumpserunt indumenta festina. Un-
eadem die fuit canonizatio a papa ie-
su xpo in celo: nūttēs canoniza ionē
in terram per angelos vt faceret offi-
cium martyris: deinde fuit canoniza-
tis a papa Alex. in terra.

In festo sancti Silvestri papa.
De honore sacerdotis.

Ecce sacerdos
magnus qm in dieb⁹ sit
is placuit deo. Eccl esia.
xliij. cap. est licita cōgrua & conueni-
ens homini grāu & maturo de ingen-
to pelegrino & perspicaci: de aio niti-
do & terso. de corpore venusto & omni
virtute adornato: debere cuꝝ summa
auiditate et desiderio appetere et af-
fectare bonum. In. i. Ethic. Bonum ē
qd omnia appetunt. In. iiij. Ethic. Bon-
um est obiectus voluntatis. Dio. iiij.
de di. no. pulchritudine & bonum omnia
desiderat. & ps. Delectasti me ic. De
us est summius bonū. In. xij. Metaph.
Deum dicimus sempiternū et opti-
mū. & plato in Timeo. Deus est sū-
mum bonum super oīm substantiam
oīmq; naturam. Qd bonū homo posse
positis oībus mundi curiis cum omni
studio dū amplecti Augu. in. li. cōfes.
Nouerim te: nouerim me. Unigert
ratio. Dñe care precor te cuꝝ summa
cura & indefessa oratione: vt sic me pec-
cato et lucibrio peccari de eterna ser-
uitute veluti apostata & idignū posse
sorēz ad statū gratie cōdūci: ita cō-
cedere digneris hoc lumen qd ego tres
res faciā in te & tres in me. Primorū
agno scām in me meā vilitatē iniqui-
tatem: fragilitatez: vt veluti in apto
vase habites in me: sicut imperator
in uno apparato domicilio. Secundo
cognoscā tuā dignitatē: maiestatē: bo-
nitatem: que quidē bonitas infinita
est: immensa & ineffabilis quā elegit
b. Silvester totis visceribus ac toto
corde amauit & dilexit. Propter qd ab
ipsa summa & infinita bonitate a deo
dilectus est ac sublimatns tam in re-
gno celesti qd in presenti ecclesia & il-
lum cōstituerit dignū suum ministriū
& sumnum sacerdotem fecerit. Ecce
sacerdos & c. Ad cōmēdati nē. s. silve-
stri de dignitate sacerdotali loq̄mūr